

Inrikesministeriet

Avdelningen för utveckling av regioner och offentlig förvaltning

24.1.2005 SM10:00/2004

Inrikesministeriets utvecklingsavdelning har bett Svenska Finlands folkting ge ett utlåtande om utkastet till förvaltningsredogörelsen *Parempaa palvelua, tehokkaampaa hallintoa del 1: valtioneuvoston selonteko keskus- alue- ja paikallishallinnon toimivuudesta ja kehittämistarpeista* och *del 2: Kihlakuntauudistuksen toimeenpano*. Utkastet finns tillgängligt endast på finska, trots att det sänds på utlåtanderunda också till svenskspråkiga instanser. Folktinget anser att ett sammandrag av textens innehåll på svenska borde ingå. Folktinget har tagit del av utkastet och avger i det följande sitt utlåtande.

Svenska Finlands folkting konstaterar att utkastet till förvaltningsredogörelse nämner som ett mål att *trygga tillgången på service på både svenska och finska*. Folktinget vill påpeka att det är vitalt att landets båda nationalspråk beaktas i varje moment av redogörelsen, också med tanke på ett längre perspektiv. Risken är överhängande att de statliga enheter som utlokaliseras till helt finskspråkiga orter blir enspråkigt finska. Rekryteringsunderlaget måste tryggas så att det finns tillgång till tjänstemän med goda kunskaper i svenska också på helt finskspråkiga orter. Statliga myndigheter omfattas av språklagen och har alltså skyldighet att betjäna medborgare på det språk han eller hon själv väljer. Därför är det viktigt att beredskapen till svensk service inte bara existerar på pappret.

Angående *utbyggnaden av webbtjänster* så vill Folktinget påpeka att det lättaste sättet att trygga service på nätet på både finska och svenska är att skapa datorprogram och blanketter som från början ger utrymme för fullständig tvåspråkighet. Domännamn och namn på webbtjänster borde skapas på finska och svenska samtidigt. Detta borde genomsyra alla nivåer inom förvaltningen. Det finns också skäl att notera att tendensen att webbinformation ges på finska och engelska istället för på finska och svenska är oroväckande. Folktinget hänvisar till Finansministeriets kvalitetskriterier för offentliga webbtjänster, www.vm.fi/publikationer, www.vm.fi/julkaisut.

Tillgången på offentliga tjänster och kvaliteten på dessa är ett centralt område. Folktinget betonar att det också i fortsättningen kommer an på kommunerna att tillhandahålla den viktiga basservicen. Därför bör produktionen av basservice utredas lokalt och med beaktande av kommunernas helhetssituation. Folktinget vill också betona vikten av att den strängare lagstiftningen kring upphandling av tjänster tas i beaktande när man utreder hur samarbetet mellan kommunerna ska förverkligas och hur serviceproduktionen ska genomföras lokalt. Detta är viktigt framförallt när behovet av basservice på svenska ska tryggas.

Rapporten nämner *språkundervisning* som ett utvecklingsmål. Folktinget understryker vikten av att språkundervisning finns att tillgå kontinuerligt för att de anställda ska kunna utöka och uppehålla sina kunskaper i svenska. Detta är speciellt viktigt inom polis- och domstolsväsendet och den sociala sektorn, men även den personal som sköter information och telefonväxlar bör få tilläggsutbildning i svenska. Personalens språkliga kompetens bör kartläggas grundligt för att ett eventuellt system med lönetillägg för språkkunskaper ska fylla sin funktion. Viljan till att betjäna på svenska bör förankras bland personalen. Av avgörande betydelse är att personer i chefsställning ger klara signaler om svenskans betydelse. En chef som signalerar positiv inställning till svenska språket leder till bättre motivation och större vilja till att använda svenska bland de underlydande.

Del två behandlar *häradsreformen*. Man sände ut frågeformulär till alla härader, men svarsprocenten var låg, endast 32 % av de tillfrågade svarade. I ljuset av detta förefaller påståendet att den service som häraderna tillhandahåller fungerar relativt bra också på svenska inte riktigt tillförlitligt. Frågan om hurdan kvalitet det är på den svenska servicen borde riktas till kunderna. Rapporten utmålar en mer optimistisk bild av hur servicen på svenska fungerar än vad artiklar i lokalpressen och kontakter till Folktinget gett vid handen. Det finns många dokumenterade fall där myndigheternas beredskap till och vilja att betjäna på svenska har lämnat mycket övrigt att önska, både på nationell och på lokal nivå.

Ett sätt att trygga svensk service kunde vara att skapa enheter med svenska som majoritetsspråk. De små svenska enheter som nu finns, bland annat inom magistratsväsendet och häraderna, bör inte tillåtas uppgå i större enheter med finska som majoritetsspråk. Istället bör man sträva efter att slå ihop mindre svenska enheter med varandra i de fall där en sammanslagning är oundviklig. Det borde vara möjligt att överskrida länsgränserna vid sammanslagning av mindre enheter just för att de svenska enheterna inte ska drunkna i större finskspråkiga enheter.

I utkastet till förvaltningsredogörelse anges att inrikesministeriet och finansministeriet utreder möjligheten att koncentrera den svenska servicen. Svenska Finlands folkting står gärna till förfogande med synpunkter och kommentarer till den utredningen.

Helsingfors den 3 februari 2005

SVENSKA FINLANDS FOLKTING

Christian Brandt
folktingssekreterare

Åsa Nyman
språkskyddssekreterare